

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA UMETNOSTNA ZGODOVINA V LETU 2019

Poročilo DPK SM za umetnostno zgodovino

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	17
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	18
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	19
5.1	Zunanje ocenjevanje	19
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	19
6	Povzetek	20
6.1	Ocena uspeha kandidatov	20
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	20
6.3	Druge ugotovitve	20

Avtorja:

Anton Starc, glavni ocenjevalec za umetnostno zgodovino

dr. Metoda Kemperl, predsednica DPK SM za umetnostno zgodovino

Poročilo je potrdila DPK SM za umetnostno zgodovino na svoji 10. redni seji 26. 9. 2019.

Ljubljana, september 2019

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

Okrajšava: kandidati PM.

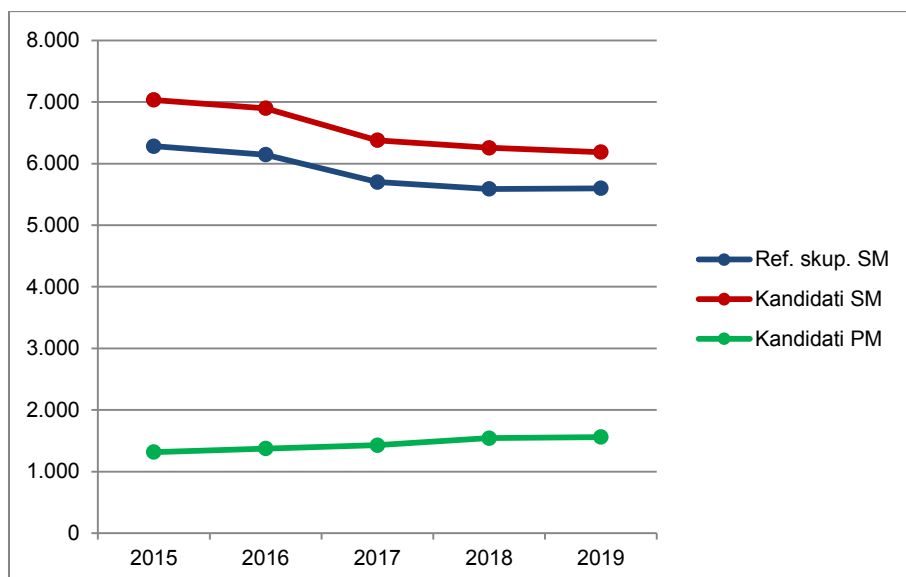
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429
2018	5.589	6.255	1.544
2019	5.600	6.185	1.560

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

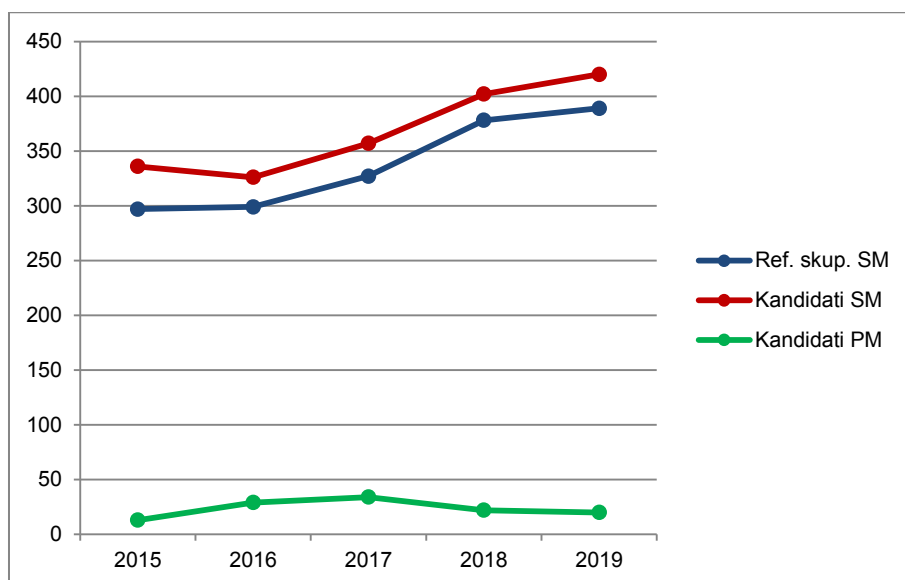
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali umetnostno zgodovino v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	297	336	13
2016	299	326	29
2017	327	357	34
2018	378	402	22
2019	389	420	20

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

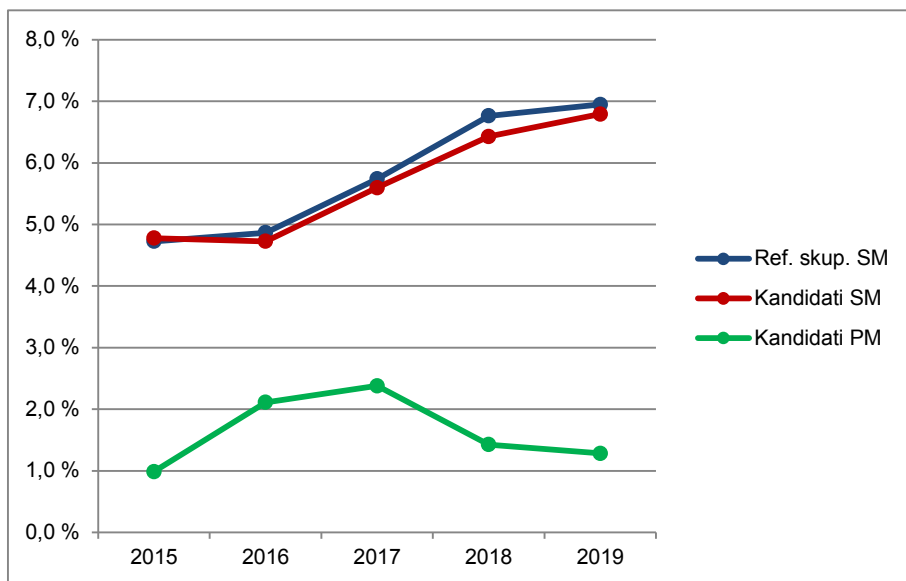
Vir: Državni izpitni center, 2019

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali umetnostno zgodovino (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	4,7 %	4,8 %	1,0 %
2016	4,9 %	4,7 %	2,1 %
2017	5,7 %	5,6 %	2,4 %
2018	6,8 %	6,4 %	1,4 %
2019	6,9 %	6,8 %	1,3 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

	Število	Delež
Splošna gimnazija	253	57,5 %
Klasična gimnazija	55	12,5 %
Gimnazija	308	70,0 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	0	0,0 %
Umetniška gimnazija	81	18,4 %
Strokovna gimnazija	81	18,4 %
Ref. skup. SM	389	88,4 %
Ostali SM	31	7,0 %
Kandidati SM	420	95,5 %
Kandidati PM	20	4,5 %

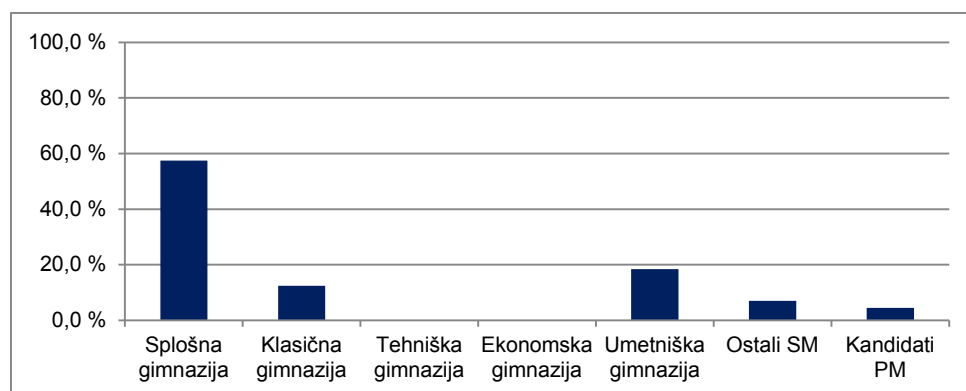
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri umetnostni zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2019 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

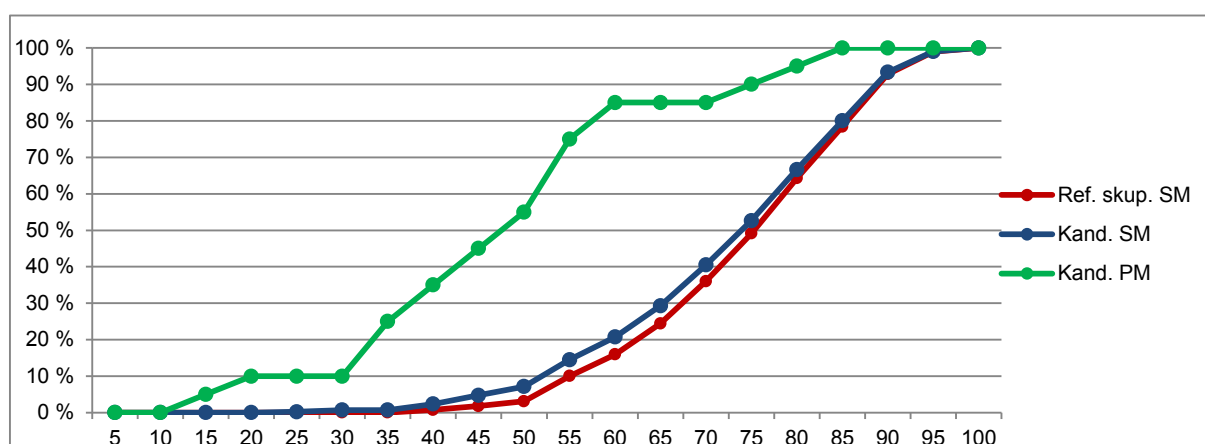
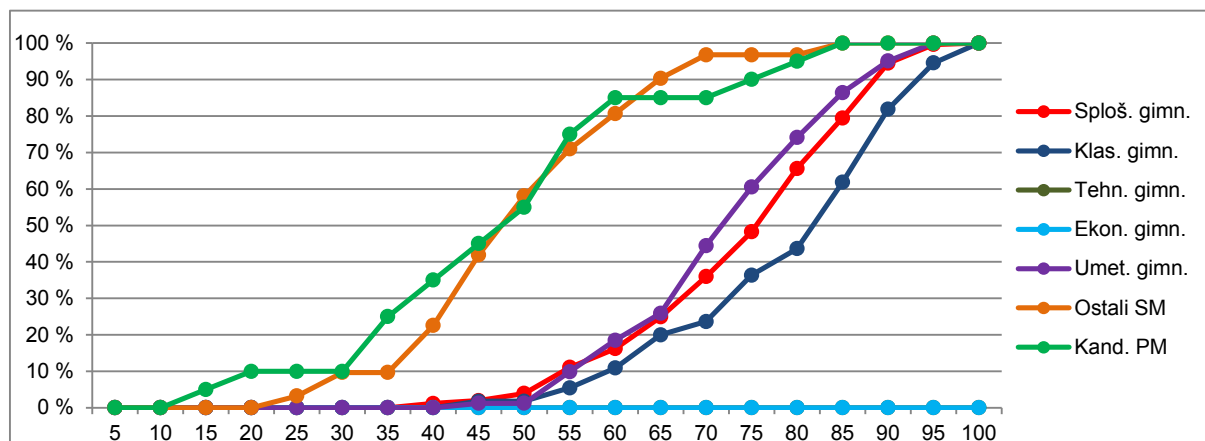
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekonom. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
36-40	3	0	3	0	0	0	0	3	7	4	2
41-45	2	1	3	0	0	1	1	4	10	6	2
46-50	5	0	5	0	0	0	0	5	10	5	2
51-55	18	2	20	0	0	7	7	27	31	4	4
56-60	13	3	16	0	0	7	7	23	26	3	2
61-65	22	5	27	0	0	6	6	33	36	3	0
66-70	28	2	30	0	0	15	15	45	47	2	0
71-75	31	7	38	0	0	13	13	51	51	0	1
76-80	44	4	48	0	0	11	11	59	59	0	1
81-85	35	10	45	0	0	10	10	55	56	1	1
86-90	38	11	49	0	0	7	7	56	56	0	0
91-95	13	7	20	0	0	4	4	24	24	0	0
96-100	1	3	4	0	0	0	0	4	4	0	0
SKUPAJ	253	55	308	0	0	81	81	389	420	31	20

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	5 %
20	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	10 %
25	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	10 %
30	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	1 %	10 %	10 %
35	0 %	0 %	0 %	-	-	0 %	0 %	0 %	1 %	10 %	25 %
40	1 %	0 %	1 %	-	-	0 %	0 %	1 %	2 %	23 %	35 %
45	2 %	2 %	2 %	-	-	1 %	1 %	2 %	5 %	42 %	45 %
50	4 %	2 %	4 %	-	-	1 %	1 %	3 %	7 %	58 %	55 %
55	11 %	5 %	10 %	-	-	10 %	10 %	10 %	15 %	71 %	75 %
60	16 %	11 %	15 %	-	-	19 %	19 %	16 %	21 %	81 %	85 %
65	25 %	20 %	24 %	-	-	26 %	26 %	24 %	29 %	90 %	85 %
70	36 %	24 %	34 %	-	-	44 %	44 %	36 %	40 %	97 %	85 %
75	48 %	36 %	46 %	-	-	60 %	60 %	49 %	53 %	97 %	90 %
80	66 %	44 %	62 %	-	-	74 %	74 %	64 %	67 %	97 %	95 %
85	79 %	62 %	76 %	-	-	86 %	86 %	78 %	80 %	100 %	100 %
90	94 %	82 %	92 %	-	-	95 %	95 %	93 %	93 %	100 %	100 %
95	100 %	95 %	99 %	-	-	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2019

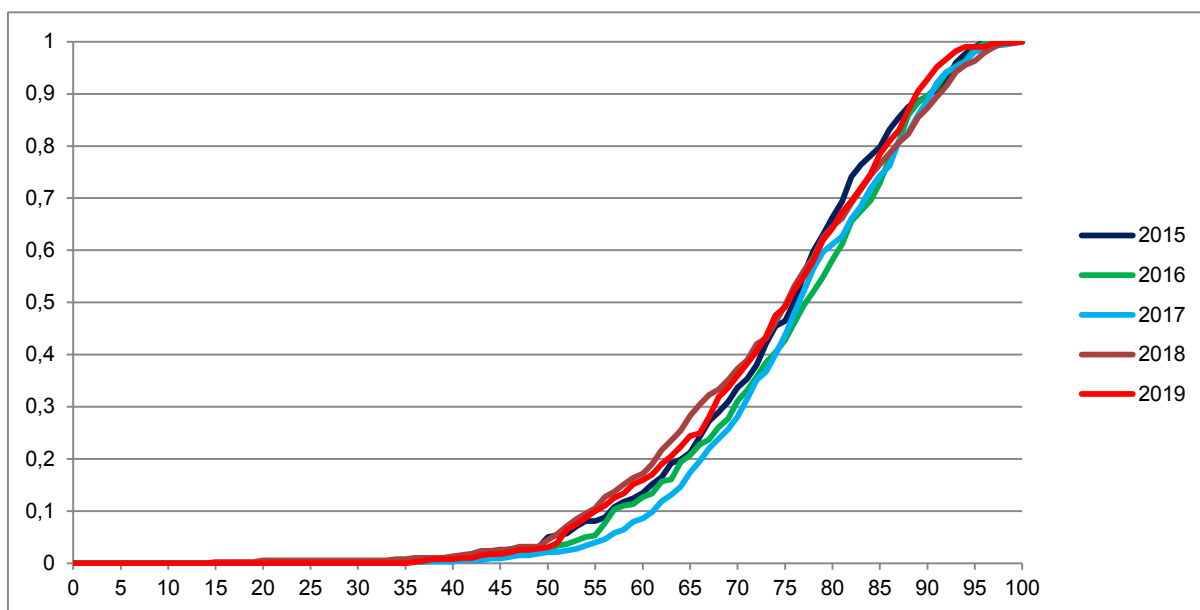
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2015 do 2019, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2015	50	62	74	86
2016	50	62	74	86
2017	50	62	74	86
2018	50	62	74	86
2019	50	62	74	85

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2019

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri umetnostni zgodovini v spomladanskem izpitnem roku SM 2019 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

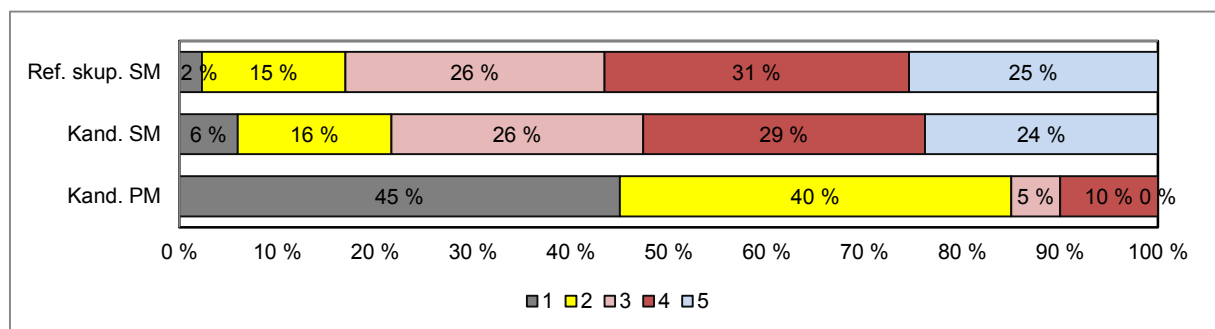
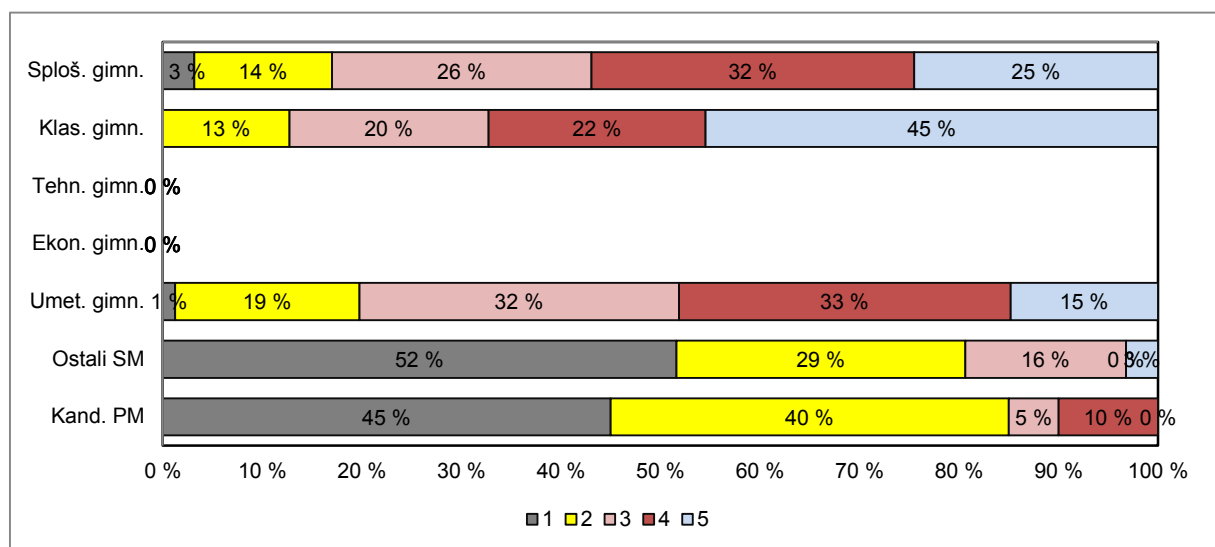
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	8	0	8	0	0	1	1	9	25	16	9
2	35	7	42	0	0	15	15	57	66	9	8
3	66	11	77	0	0	26	26	103	108	5	1
4	82	12	94	0	0	27	27	121	121	0	2
5	62	25	87	0	0	12	12	99	100	1	0
Uspešni	245	55	300	0	0	80	80	380	395	15	11
Skupaj	253	55	308	0	0	81	81	389	420	31	20

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	3 %	0 %	3 %	-	-	1 %	1 %	2 %	6 %	52 %	45 %
2	14 %	13 %	14 %	-	-	19 %	19 %	15 %	16 %	29 %	40 %
3	26 %	20 %	25 %	-	-	32 %	32 %	26 %	26 %	16 %	5 %
4	32 %	22 %	31 %	-	-	33 %	33 %	31 %	29 %	0 %	10 %
5	25 %	45 %	28 %	-	-	15 %	15 %	25 %	24 %	3 %	0 %
Uspešni	97 %	100 %	97 %	-	-	99 %	99 %	98 %	94 %	48 %	55 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	-	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2019

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku 2019

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	253	55	308	0	0	81	81	389	420	31	20
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,06	21,91	20,40	-	-	17,50	17,50	19,84	19,72	14,50	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,75	4,04	3,80	-	-	3,73	3,73	3,78	3,73	2,78	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,67	3,91	3,71	-	-	3,98	3,98	3,77	3,71	2,73	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,61	4,00	3,68	-	-	3,42	3,42	3,63	3,49	1,74	1,80
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,61	3,98	3,68	-	-	3,42	3,42	3,62	3,48	1,71	1,80
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	73,75	78,74	74,64	-	-	72,16	72,16	74,12	72,28	49,18	47,43
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	76	83	76	-	-	73	73	76	74	46	50
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,71	13,07	12,90	-	-	11,28	11,28	12,60	14,20	12,85	17,94
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,89	3,87	3,89	-	-	4,12	4,12	3,94	3,87	2,74	-
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,39	4,48	4,41	-	-	4,32	4,32	4,39	4,34	3,40	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,76	0,79	0,77	-	-	0,77	0,77	0,77	0,77	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,71	0,74	0,72	-	-	0,71	0,71	0,70	0,71	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,62	0,79	0,65	-	-	0,62	0,62	0,59	0,60	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,70	0,74	0,72	-	-	0,72	0,72	0,72	0,74	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,70	0,74	0,72	-	-	0,72	0,72	0,72	0,74	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,68	0,66	0,67	-	-	0,49	0,49	0,62	0,65	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,45	0,09	0,39	-	-	0,49	0,49	0,41	0,48	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,40	0,40	0,33	-	-	0,43	0,43	0,32	0,37	-0,02	-
Odstotek neuspešnih s PP	3,16	0,00	2,60	-	-	1,23	1,23	2,31	5,95	51,61	45,00
Odstotek neuspešnih brez PP	3,56	1,82	3,25	-	-	1,23	1,23	2,83	6,67	54,84	45,00

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

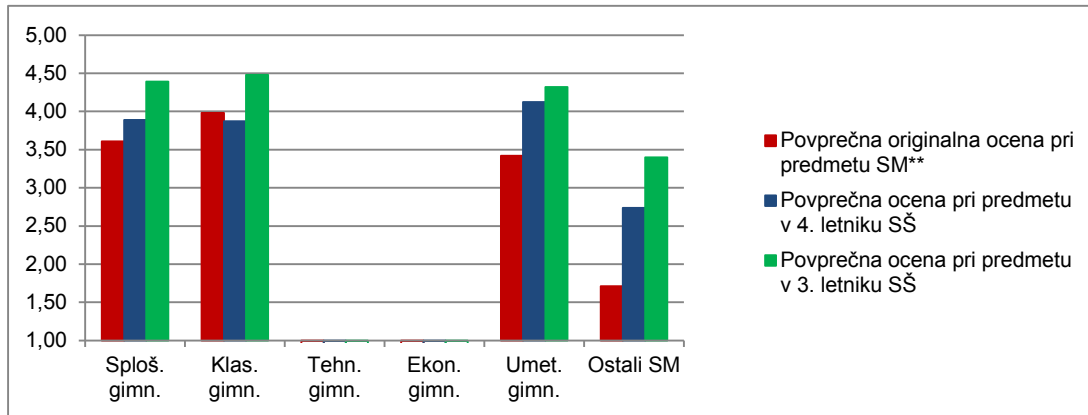
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine in povprečnih ocen iz umetnostne zgodovine v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

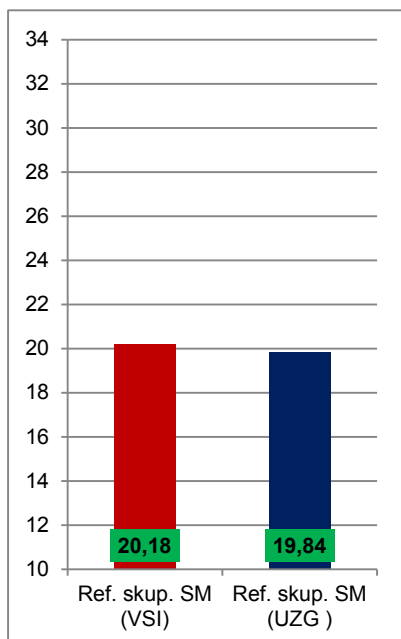
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2019

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2019 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz umetnostne zgodovine (ref. skup. SM – UZG).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz umetnostne zgodovine

Vir: Državni izpitni center, 2019

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

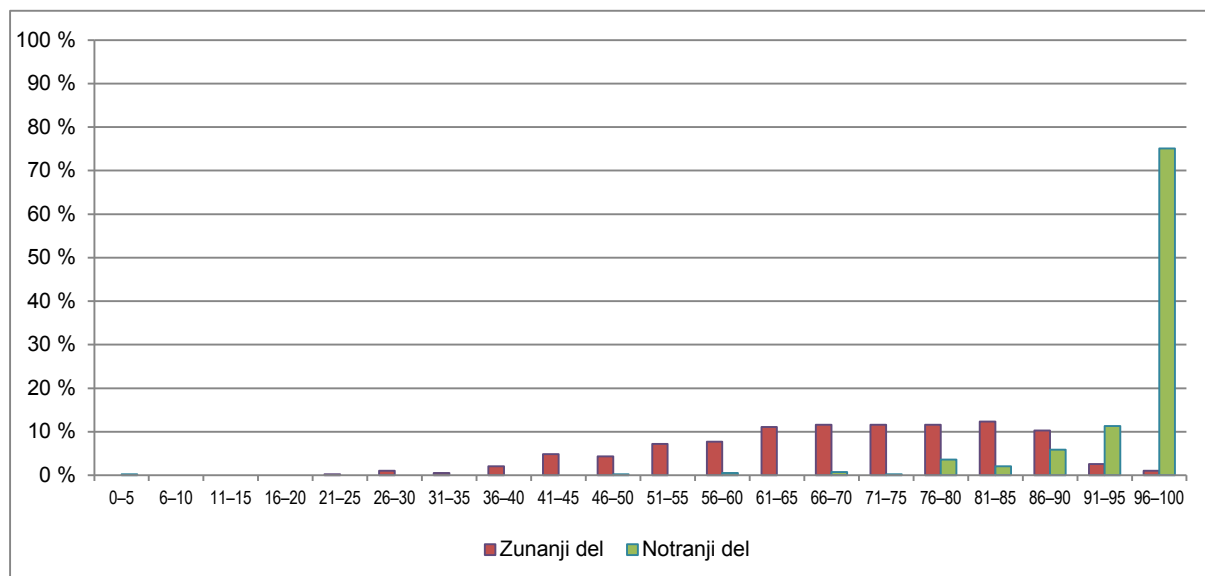
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	389	389
Povprečno število odstotnih točk	54,89	19,23
Standardni odklon odstotnih točk	11,96	1,69
Maksimalno število odstotnih točk	79,50	20,00
Povprečna težavnost	0,69	0,96

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0-5	0 %	0 %
6-10	0 %	0 %
11-15	0 %	0 %
16-20	0 %	0 %
21-25	0 %	0 %
26-30	1 %	0 %
31-35	1 %	0 %
36-40	2 %	0 %
41-45	5 %	0 %
46-50	4 %	0 %
51-55	7 %	0 %
56-60	8 %	1 %
61-65	11 %	0 %
66-70	12 %	1 %
71-75	12 %	0 %
76-80	12 %	4 %
81-85	12 %	2 %
86-90	10 %	6 %
91-95	3 %	11 %
96-100	1 %	75 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2019

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz umetnostne zgodovine v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1A	Izpitna pola 1B	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Umetnostno-zgodovinski praktikum
Število kandidatov	389	389	389	389	389
Povprečno število odstotnih točk	20,69	7,18	19,84	7,18	19,23
Standardni odklon odstotnih točk	4,99	1,72	5,08	1,80	1,69
Maksimalno število odstotnih točk	30,00	10,00	30,00	10,00	20,00
Povprečna težavnost	0,69	0,72	0,66	0,72	0,96

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Zunanji del izpita je sestavljen iz dveh izpitnih pol. Vsaka je sestavljena iz dela A (pet nalog polodprtega tipa) in dela B (tri naloge odprtega tipa). Kandidati izberejo štiri naloge dela A in eno dela B. Pri vsaki izpitni poli je možno doseči 80 točk, posamezna izpitna pola pa predstavlja 40 % končne ocene.

Izpitna pola 1, A-del, ima letos indeks težavnosti (IT) 0,68, kandidati referenčne skupine SM so pri tej poli dosegli povprečno 41,39 absolutne točke. B-del ima letos indeks težavnosti 0,71, kandidati referenčne skupine SM so pri tej izpitni poli dosegli povprečno 14,35 absolutne točke. Rezultati A- in B-dela so skoraj identični lanskim, za spoznanje jim je bil B-del letos težji (IT lani: 0,77).

Najlažja strukturirana naloga v izpitni poli 1 je bila naloga A2 na temo gradbenih novosti v evropski arhitekturi od prazgodovine do srednjega veka (IT = 0,75), od nalog odprtega tipa pa B8 (IT = 0,73),

primerjava med Arnolfinijevim *Portretom* in Klimtovim *Poljubom*. V izpitni poli 1 je bila najtežja naloga A4 (IT = 0,61) na temo naročnikov umetnosti v 15. stoletju.

Po številčnosti je največ kandidatov (368) izbralo nalogo A2 na temo gradbenih novosti od prazgodovine do srednjega veka in najmanj (39) nalogo B7 s primerjavo Bramantejevega Tempietta in Eifflovega stolpa, ki je sicer imela visok IT 0,66 (podoben kot drugi dve nalogi v B-delu). Kljub temu da sta si arhitekturi zelo različni, so kandidati dobro odgovarjali.

V izpitni poli 1 je bilo od vprašanj polodprtega tipa več vprašanj z enakim indeksom težavnosti (IT = 0,82) – A1.2, A1.3, A2.6, A3.1, v katerih so morali kandidati naštetih praviloma tehnike ali materiale ter razložiti upodobitev. Med nalogami B-dela pa je bila najlažja tista, ki je zahtevala naštevanje osnovnih podatkov o Situli iz Vač, B6.1 (IT = 0,91). Izbira je verjetno pogojena s tem, da mnogo kandidatov situlo iz Vač vidi v živo in ker je eden najpomembnejših slovenskih artefaktov. Najlažja naloga B-dela pa je bila naloga B8 – Arnolfinijeva zaroka v primerjavi s Klimtovim poljubom. Na obeh slikah je naslikan ljubezenski par in ta vsebina je verjetno kandidatom bližje. Zato so verjetno tudi pri vprašanju o odnosu do obeh del dobili v povprečju več točk.

Kot najtežje se je izkazalo vprašanje A4.2 (IT = 0,36), v katerem naj bi povzeli arhitekturne značilnosti in natančno opredelili slog kiparske ter slikarske opreme. Vprašanje se je navezovalo na Ptujsko goro in je zahtevalo natančno slogovno opredelitev, zato se je navezalo na opremo stavbe. Vprašanje je bilo slabo strukturirano, saj je hotelo pomagati kandidatom, vendar je bil učinek ravno nasproten in kandidati niso natančneje opredelili gotskega sloga. Med postavkami dela B je po indeksu težavnosti izstopala naloga B7.5 (IT = 0,51), opredelitev odnosa do primerjanih arhitekturnih del Tempietta in Eifflovega stolpa.

Izpitna pola 2, A-del ima IT 0,66. Kandidati so tu v povprečju dosegli 39,69 absolutne točke. Del B ima IT 0,71. Naloga A-dela so imele zelo izenačen IT. Zanimivo je to, da sta nalogi, ki sta bili največkrat (A2 – *Elegantno življenje aristokracije*) in najmanjkrat izbrani (A5 – *Predmeti moderne umetnosti*) po indeksu težavnosti povsem izenačeni. Kandidati so tu v povprečju dosegli 14,37 absolutne točke. V izpitni poli 2 je bila po indeksu težavnosti v B-delu najlažja naloga B7 (IT = 0,75), primerjava med Courbetovim *Pogrebom v Ornansu* in El Grecovim *Pokopom grofa Orgaza*, v A-delu pa naloga A5 (IT = 0,69) z naslovom *Predmeti moderne umetnosti*. Za najtežjo se je izkazala naloga A4 na temo modernizma v kiparstvu (IT = 0,63).

Po indeksu težavnosti sta bili najlažji vprašani o osnovnih podatkih o umetnini v nalogah B6 in B7 (IT = 0,93), to je Caravaggiovo *Poklicanje svetega Mateja* in Courbetov *Pogreb v Ornansu*. Naloga B6 pa je bila tudi daleč največkrat izbrana. Precej manj kandidatov se je odločilo za nalogo B7, a tisti, ki so jo izbrali, so povprečno zbrali največ točk. Presenetilo nas je, da je kar precej kandidatov izbralo nalogo B8 (Duchampova Fontana in primerjava z Willendorfsko Venero), saj se v izpitni poli 2 navadno izkaže, da kandidati najmanj izbirajo teme iz moderne umetnosti. Primerjava teh dveh del je bila svojevrsten izziv in kandidati so ga presenetljivo dobro rešili.

Od vprašanj polodprtega tipa je bilo v izpitni poli 2 najlažje vprašanje A1.7 (IT = 0,87), v katerem so morali kandidati naštetih cerkveno opremo. Najtežje vprašanje je bilo A5.7 (IT = 0,32), v katerem so morali poimenovati prostorsko postavitev in jo razložiti. Naloga A2 ni bila tako lahka, kot so si morda kandidati sprva predstavljali. Pri vprašanjih A2.4 in A2.5 je obe točki dobila le polovica tistih, ki je nalogo izbrala.

Iz izbora nalog je morda mogoče tudi sklepati, da učitelji pri pouku precej več časa namenijo starejšim obdobjem kot umetnosti 20. stoletja. Zato apeliramo na učiteljice, da poskušajo to uravnovežiti. Prav tako ni nujno, da obravnavajo umetnostna obdobja, kot si sledijo. Priporočamo, da dijake najprej peljejo na razstavo sodobne umetnosti, ki obravnava njim najbližje teme, in ob tem razložijo pomen in vlogo umetnosti v družbi ter pristope k interpretaciji umetnin.

Obe izpitni poli sta po težavnosti precej izenačeni in po indeksu težavnosti podobni lanskim. Tudi posamezne naloge so med sabo precej izenačene, med njimi ni bilo večjih odstopanj. V primerjavi s preteklimi leti po številu kandidatov, ki nalogo izberejo, ne odstopajo več toliko naloge iz moderne umetnosti – prav nasprotno, opažamo, da se več kandidatov odloča za naloge s temi vsebinami.

Pri umetnostnozgodovinskem praktikumu so kandidati povprečno dosegli 19,23 točke od 20 možnih, z IT 0,96, ki s tem še vedno predstavlja najmanj zahteven del izpita. Rezultati so identični tistim iz prejšnjih let, tudi razmerje med zunanjim in notranjim delom izpita ostaja že vrsto let enako. Indeks težavnosti je letos pri notranjem delu mature enak lanskemu.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Kandidati imajo težave s pisnim izražanjem in zaradi nepravilno zapisanih strokovnih izrazov, nejasno izraženih povedi ter posplošitev ne dosegajo zelenih točk. Zadnja leta vztrajamo na pravilnih zapisih vsaj strokovnih izrazov, pa se še vedno najdemo v zagati, kako točkovati zapise neustreznih izrazov (inštalacija namesto instalacija, reprezentančni namesto reprezentativni, kupula namesto kupola, domlen namesto dolmen ...), ter pri tem ugotavljamo, ali gre za lapsus ali za nerazumevanje. Veliko kandidatov uporablja neustrezno terminologijo, npr. pravokotni in krožni tloris namesto vzdolžni/longitudinalni ali središčni/centralni tloris. Takšnih odgovorov ne upoštevamo za pravilne. Zadnje čase opažamo tudi rabo strokovne terminologije, ki ni najbolj posrečena, pa je vezana na učno gradivo, ki ga uporabljajo kandidati, kot npr. trakasta namesto vezana kompozicija, kletna svetloba namesto chiaroscuro ali svetlo-temni kontrast ali celo raba izrazov, kot so skovanke linearna kompozicija, ko ni jasno, ali gre za napačno rabo izraza linearna perspektiva ali je tu mišljena vodoravna/vezana kompozicija. Večkrat uporabljeni so še izrazi kontrastna kompozicija, ploskovna perspektiva, klasična kompozicija ipd.

Težava je tudi sploh raba strokovne terminologije, kar se je izkazalo na primeru naštevanja slikarskih tehnik ali zvrsti, kot so npr. miniatūra, iluminacija, iluminirani rokopisi, rokopisno slikarstvo, miniaturno slikarstvo, knjižno slikarstvo.

Ocenjevalci so velikokrat v zagati, ko kandidati netočno podajo definicije, ki niso napačne, hkrati pa so povsem neustrezne. Pri vprašanju, ki je zahtevalo prepoznavanje iluzionistične poslikave in njeno razlago, se, denimo, pojavi odgovor kandidata: »Iluzionistična poslikava. Poskuša ustvariti občutek, da je prostor večji, kot je v resnici.«. V tem primeru je kandidat navedel učinek te poslikave, vendar ni ustrezno pojasnil ali razložil, kako se to doseže oziroma likovno ustvari. Veliko je nenatančnih ali zelo splošnih odgovorov na povsem konkretna vprašanja, kot npr. na vprašanje »navedite značilnosti renesančne palače« odgovor »krožni loki«, ali na vprašanje o oblikovnih značilnostih zunanosti baročnih cerkva odgovor »dekorativnost«, »okrašeno s kipi«, pri tem pa se tega natančneje ne opredeli. Ti odgovori so velika zagata ocenjevalcev, pa tudi komisiji v razmislek, kako v bodoče postavljati vprašanja, da bi dobili natančnejše in konkretnije odgovore.

Še vedno opažamo slabo razlikovanje med oblikovnimi in vsebinskimi značilnostmi likovnih del. Zelo skromno je tudi oblikovanje lastnega osebnega mnenja v odnosu do temeljnih spomenikov. Opažamo, da se kandidate premalo opozarja na ta del nalog v B-delu.

Za problematična so se letos izkazala tudi sama likovna dela, ki so temeljni spomeniki, zaradi vedno novih razlag in interpretacij, predvsem Van Eyckov *Portret Arnolfinijev*. Pri Duchampovi *Fontani* pa so se pri več kandidatih ponovljale napake tako v poimenovanju umetnine kot povsem nenavadne in neresnične razlage, da gre za »ukraden odmontiran pisoar iz javnega stranišča«. Tu je razvidno, da učitelji učijo zelo različne vsebine z nenavadnimi poudarki in uporabljajo neusklajene termine.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanjim ocenjevalkam smo letos pripravili vprašalnik v zvezi z nalogami, tako o strukturi vprašanj kot o njihovi vsebini in odgovorih kandidatov. Od devetih je podalo mnenje pet ocenjevalk. Mnenja so bila zelo različna, saj se je eni ocenjevalki zdela matura precej zahtevna, drugi pa ne preveč težka. Ena je izpostavila, da je še zmeraj preveč faktografskih vprašanj, predvsem ko gre za navajanje imen, kot so npr. Sargon, Alojz Gangl ipd. Dve ocenjevalki sta opozorili, da so nekatera vprašanja preveč splošno zastavljena in dopuščajo potem preveč splošne odgovore, kot npr. vprašanja o slogovnih značilnostih obdobja. Trem ocenjevalkam so se zdeli problematični tudi nekateri temeljni spomeniki, ravno zaradi številnih interpretacij in posledično tudi vrednotenja le-tega, še posebej se je to izkazalo pri Duchampovi *Fontani*. Ena od njih je predlagala, da bi se morda nekatera likovna dela umaknila s seznama temeljnih spomenikov. Druga se je spraševala o smiselnosti nekaterih primerjav pa tudi o strukturi samega eseja. Tretja od njih je izpostavila, da kandidati v eseju ne izkazujejo višjih taksonomskih stopenj znanja. Velikokrat se izkaže, da nekateri kandidati dobijo precej veliko število točk, pa se iz zapisanega vidi nerazumevanje dela oziroma snovi ter nasprotno, da nekateri inteligentni zapisi naberejo sorazmerno malo točk. Dve ocenjevalki sta tudi zelo pohvalili zapise v B-delu in se jima celo zdijo boljši kot pretekla leta. Za ocenjevanje so najbolj problematični polovični zapisi tako pri esejih kot pri polodprtem tipu vprašanj. Eni se zdi težava tudi, da nimamo ustreznih učnih gradiv, ki bi bila v pomoč tako učiteljem kot kandidatom. Nekatera obstoječa gradiva pa se ji zdijo strokovno problematična ali neuporabna ter dodatno povzročajo zmedo.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpit splošne mature iz umetnostne zgodovine je opravljalo 389 gimnazijcev, ki so prvič opravljali celotno maturo, torej je bilo treba oceniti 778 izpitnih pol. Del A je ocenil po en zunanji ocenjevalec, del B izpitne pole pa po dva. Pri ocenjevanju je sodelovalo devet zunanjih ocenjevalcev in štirje člani DPK SM za umetnostno zgodovino.

Kontrolno so bile ocenjene izpitne pole štirih kandidatov, ki so bili eno ali dve odstotni točki pod mejo za pozitivno oceno. Tretjič je bilo ocenjenih 72 esejev (del B izpitne pole 1 ali 2), pri katerih so se točke prvih dveh ocenjevalcev razlikovale za več kot 20 odstotkov možnih točk. Tretje ocenjevanje so izvedli štirje člani DPK SM za umetnostno zgodovino.

Lani smo opazili, da se ocene ocenjevalk v prevelikem številu razhajajo. Zato smo bili letos še posebej pozorni in smo precej več časa namenili natančni moderaciji. Kljub temu se je izkazalo, da nekatere ocenjevalke s svojimi ocenami še vedno odstopajo oz. ne ocenjujejo dovolj natančno.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Vloženih je bilo 27 zahtev za vpogled, od teh je 12 kandidatov (lani 9) podalo ugovor na oceno.

Izpitne pole sta še enkrat pregledala izvedenca, ki sta preverila, ali so ocenjene v skladu z *Navodili za ocenjevanje*.

Pri desetih kandidatih je prišlo do spremembe doseženih točk navzgor, od tega se je šestim kandidatom spremenila tudi ocena. Povprečna sprememba odstotnih točk je bila 1,18 %.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Uspeh kandidatov pri izpitu splošne mature iz umetnostne zgodovine je bil dober. Povprečni indeks težavnosti pokaže, da je bil izpit malo težji kot lani, bil je zmerno težaven, pri čemer sta bili obe poli po težavnosti skoraj popolnoma izenačeni.

Po dolgem času smo se letos odločili, da mejo med ocenama 4 in 5 spustimo za eno točko, tako da 85 točk že pomeni oceno odlično (5). Za to smo se odločili po pregledu pol tistih kandidatov, ki so dosegli 85 točk.

Pri umetnostnozgodovinskem praktikumu so kandidati povprečno dosegli 19,23 točke od 20 možnih, z IT 0.96, ki s tem še vedno predstavlja najmanj zahteven del izpita.

Rezultati kažejo, da so se tako učiteljice kot dijaki navadili na nalogo odprtega tipa, kar kaže tudi vedno večje število dijakov, ki se odločajo za predmet umetnostna zgodovina na maturi. Kljub temu nekateri kandidati te naloge še vedno ne rešijo po navodilih, izpuščajo primerjavo ali pa za drugo primerjalno delo navedejo le osnovne podatke, česar naloga sploh ne zahteva. Pri prvem vprašanju naloge odprtega tipa ugotavljamo, da vedno manj natančno pišejo naslov umetniškega dela in ime umetnika. Četrto vprašanje te naloge se spreminja glede na umetniška dela, zato je toliko bolj pomembno, da za doseg vseh točk kandidati natančno preberejo navodila oz. vprašanje. Pri več kandidatih smo opazili, da pri tem vprašanju primerjava ne sledi navodilom. Zato apeliramo na učitelje, naj dijake opozorijo, da natančno preberejo navodila za nalogo odprtega tipa. Še vedno se zelo redko zgodi, da kandidat pri nalogi odprtega tipa zbere vse točke.

Iz izbora nalog je morda mogoče sklepati, da pri pouku učitelji precej več časa namenijo starejšim obdobjem kot umetnosti 20. stoletja. Zato apeliramo na učitelje, da poskušajo to uravnotežiti. Prav tako ni nujno, da obravnavajo umetnostna obdobja, kot si sledijo. Priporočamo, da dijake najprej peljejo na razstavo sodobne umetnosti, ki obravnava teme, ki so jim najbližje, in ob tem razložijo pomen in vlogo umetnosti v družbi ter pristope k interpretaciji umetnin.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Kakovost izpitnih pol je visoka. Taksonomske stopnje so zastopane v primernem razmerju, v skladu z veljavnim predmetnim izpitnim katalogom. Pri vprašanjih glede sloga, slogovnih primerjav in postavitev umetnine v širši družbeni kontekst so kandidati dosegli najmanj točk. Kandidati z več znanja so se odločali za težje naloge oz. manj priljubljene teme in so pri teh nalogah dosegali boljše rezultate.

6.3 Druge ugotovitve

Pri kandidatih so še vedno najbolj priljubljene teme iz renesanse, ki so se izkazale tudi za najlažje. Manj pa izbirajo naloge, povezane z moderno in sodobno umetnostjo. Še vedno je slabo artikulirano lastno mnenje v odnosu do primerjalnih umetniških del v nalogi odprtega tipa, zato ponovno prosimo učitelje, da razmislijo o poučevanju kritičnega mišljenja in odnosa do umetnosti.

Kljub temu, da je kandidatov za splošno maturo vedno manj, pa se število kandidatov pri splošni maturi iz umetnostne zgodovine povečuje, kar nas zelo veseli. V štirih letih se je število kandidatov povečalo za približno 100 oz. za 25 odstotkov. Oziroma delež dijakov, ki izberejo predmet umetnostna zgodovina na splošni maturi, je bil letos 6,8 %, leta 2010 pa le 4,5 %, kar predstavlja tudi največji delež v zadnjih desetih letih. Potrudili se bomo, da bo trend zanimanja za splošno maturo iz umetnostne zgodovine še naraščal.

Od leta 2018 je na našo pobudo tudi mogoče opravljati izpit splošne mature tako iz umetnostne zgodovine kot iz likovne teorije. Tako je bilo letos kar 71 takih dijakov na obeh rokih (leta 2018 pa 51). Odločitev se je izkazala za pravilno, saj se za oba predmeta zanima kar precej dijakov.

Ker so nekatere učiteljice menile, da preverjamo preveč faktografskega znanja (čeprav so bile naloge v takih taksonomskih razmerjih, kot jih predvideva PIK), postopoma uvajamo več vprašanj iz oblikovne analize umetniških del. A izkazalo se je, da kandidati ne obvladajo osnovne terminologije oblikovne analize, zato smo nekaj osnovnih terminov vključili v Predmetni izpitni katalog za splošno maturo 2020 – umetnostna zgodovina. Tako upamo, da bodo učiteljice bolje pripravile dijake na taka vprašanja.

Lani smo opazili, da se ocene ocenjevalk razhajajo v prevelikem številu. Zato smo bili letos še posebej pozorni in smo precej več časa namenili natančni moderaciji. Kljub temu se je izkazalo, da nekatere še vedno s svojimi ocenami odstopajo oziroma ne ocenjujejo dovolj natančno.